

باسمه تعالی

دستورالعمل جشنواره داخلی نشریات دانشگاه فردوسی مشهد (طرح رتبه بندی نشریات)

خانه نشریات مدیریت فرهنگی و فوق برنامه دانشگاه فردوسی، به منظور ایجاد شرایط مناسب و قانونمند در عرصه نشریات دانشجویی، بهبود سطح کیفی و ایجاد زمینه مناسب برای ارائه تسهیلات به نشریات، با تشکیل کمیته ارزیابی نشریات، طرح رتبه‌بندی نشریات دانشجویی را در قالب جشنواره داخلی نشریات در دانشگاه فردوسی مشهد، اجرا می‌نماید. در این طرح، نشریاتی مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت که طی شش ماه گذشته حداقل یک شماره منتشر کرده باشند.

امتیاز نشریات از حیث محتوا، رعایت قواعد نگارش، صفحه آرایی، اصول روزنامه‌نگاری، سابقه نشریه، تعداد عوامل دست اندرکار، انتشار منظم محاسبه می‌شود.

سقف کل امتیاز ۱۰۰ نمره به همراه امتیاز منفی جهت امور مربوط به تخلفات و امتیاز مثبت مربوط به امتیاز جشنواره‌ای و امتیاز تشویقی و مدرک کارگاهی است.

توضیح: نشریات جهت شرکت در طرح رتبه بندی باید علاوه به تحویل یک نسخه از آخرین شماره چاپ شده نشریه، آرشیو الکترونیکی نشریه (فایل PDF) را نیز بر روی پایگاه سند (sanad.um.ac.ir) ثبت نمایند.

در صورت عدم درج آرشیو کامل نشریه در پرتال سند از شرکت نشریه مذکور در جشنواره ممانعت به عمل خواهد آمد.

امتیاز	ملاک ارزیابی	امتیاز	ملاک ارزیابی
۴	سابقه نشریه	۳۵	محتوا
۶	انتشار منظم	۱۰	رعایت قواعد نگارشی
۷	تعداد دست‌اندرکاران	۸	تنوع مطالب
۱۲	صفحه آرایی	۱۸	اصول روزنامه‌نگاری
۱۰۰		جمع کل	

کمیته ارزیابی نشریات:

به منظور اجرای هر چه بهتر طرح رتبه‌بندی و ارزیابی اصولی نشریات دانشگاهی، کمیته‌ای متشکل از اعضای هیئت علمی و متخصصین عرصه مطبوعات و نشریات دانشجویی تشکیل می‌گردد.

وظایف:

۱. اجرای طرح رتبه بندی نشریات دانشجویی طبق مفاد این آئین‌نامه
۲. نظارت بر حسن کیفی و کمی انتشار نشریات
۳. تحلیل و بررسی محتوایی نشریات
۴. ارائه مشاوره فنی در زمینه‌های تخصصی انتشار نشریات دانشجویی

اعضای کمیته:

۱. رئیس کمیته: مدیر فرهنگی و فوق برنامه دانشگاه.
۲. ۲ نفر از اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه به پیشنهاد کارشناس نشریات و انتصاب مدیر فرهنگی.
۳. ۳ نفر از کارشناسان امور مطبوعات و نشریات دانشگاهی به پیشنهاد کارشناس نشریات و انتصاب مدیر فرهنگی.
۴. کارشناس نشریات دانشگاه.

شرح اختیارات اعضای کمیته ارزیابی:

۱. ارزیابی و امتیازدهی بخش‌های: **تخلفات، امتیاز تشویقی، امتیاز جشنواره‌ای، سابقه نشریه، انتشار منظم، تعداد دست‌اندرکاران** به عهده کارشناس نشریات دانشگاه می‌باشد.

۲. ارزیابی و امتیازدهی بخش‌های محتوا و رعایت قواعد نگارشی به عهده اعضای هیئت علمی کمیته می‌باشد.
۳. ارزیابی و امتیازدهی بخش‌های صفحه‌آرایی و اصول روزنامه‌نگاری به عهده کارشناسان امور مطبوعات و نشریات کمیته ارزیابی می‌باشد.
- تبصره:** اعضای هیئت علمی در بخش‌های محتوا و رعایت قواعد نگارشی در صورت صلاحدید می‌توانند از دانشجویان تحصیلات تکمیلی به عنوان همکار استفاده کنند. بدیهی است که مسئولیت نظارت بر تایید نحوه ارزیابی و امتیازدهی به عهده آن عضو محترم کمیته ارزیابی خواهد بود.

تخلفات (امتیاز منفی):

امتیاز این بخش منفی بوده و در صورتی که نشریه‌ای شامل یک یا تمام موارد ذیل گردد امتیاز به طور جداگانه کسر خواهد شد و فقط به مدت یک دوره منظور می‌شود.

امتیاز	تخلفات
-۲	۱ تذکر کتبی
-۴	۲ محرومیت مدیرمسئول
-۸	۳ توقیف موقت نشریه
-۱۰	۴ منع دائم انتشار (اشخاص حقوقی)
-۱۲	۵ اهانت به مسئولین نظام و اشخاص

امتیاز جشنواره‌ای (امتیاز مثبت):

جشنواره منطقه‌ای، شهری			
آثار برتر		نشریات برتر	
۴	مقام اول	۶	مقام اول
۳	مقام دوم	۴	مقام دوم
۲	مقام سوم	۲	مقام سوم
۱	تقدیر	۱	تقدیر

جشنواره کشوری			
آثار برتر		نشریات برتر	
۶	مقام اول	۱۰	مقام اول
۵	مقام دوم	۸	مقام دوم
۴	مقام سوم	۶	مقام سوم
۲	تقدیر	۲	تقدیر

دریافت تشویقی (امتیاز مثبت):

تشویقی	
۵	رئیس دانشگاه و یا مدیران وزارت
۳	معاونین دانشگاهی
۲	مدیر فرهنگی

مدرك کارگاهی (امتیاز مثبت):

مدرك کارگاهی	
۱۰	تخصصی تکمیلی
۵	تخصصی موضوعی

رتبه بندی نهایی نشریات:

پس از جمع امتیازات، هر نشریه با توجه به امتیاز کسب کرده در شش گروه: الف ۱، الف ۲، ب ۱، ب ۲، ج، د رتبه‌بندی می‌شود و بر این اساس از یارانه صفحه‌آرایی و تکثیر برخوردار می‌گردد.

نشریات غیر علمی			نشریات علمی (انجمن‌های علمی)			عنوان	امتیاز
نشریات چاپی (تومان)	نشریات تکثیری		نشریات چاپی (تومان)	نشریات تکثیری			
	صفحه‌آرایی	سقف تیراژ		صفحه‌آرایی	سقف تیراژ		
(امتیاز * ۴۵۰۰)	(امتیاز * ۷) نسخه	(امتیاز) درصد	(امتیاز * ۵۵۰۰)	(امتیاز * ۸) نسخه	(امتیاز) درصد	الف ۱	۹۰ به بالا
(امتیاز * ۴۰۰۰)	(امتیاز * ۶) نسخه	(امتیاز) درصد	(امتیاز * ۵۰۰۰)	(امتیاز * ۷) نسخه	(امتیاز) درصد	الف ۲	۷۵ به ۸۹
(امتیاز * ۳۵۰۰)	(امتیاز * ۵) نسخه	(امتیاز) درصد	(امتیاز * ۴۵۰۰)	(امتیاز * ۶) نسخه	(امتیاز) درصد	ب ۱	۶۵-۷۴
(امتیاز * ۳۰۰۰)	(امتیاز * ۴) نسخه	(امتیاز) درصد	(امتیاز * ۴۰۰۰)	(امتیاز * ۵) نسخه	(امتیاز) درصد	ب ۲	۵۰-۶۴
---	(امتیاز * ۳) نسخه	(امتیاز) درصد	---	(امتیاز * ۴) نسخه	(امتیاز) درصد	ج	۳۰-۴۹
---	(امتیاز * ۲) نسخه	-----	---	(امتیاز * ۳/۵) نسخه	-----	د	۲۹ و پائین‌تر

توضیح ۱: یارانه صفحه‌آرایی بر اساس هزینه کارشناسی شده محاسبه می‌شود و نه هزینه انجام شده.
توضیح ۲: یارانه تیراژ به نشریات غیر علمی حداکثر برای ۲۰ صفحه و نشریات علمی حداکثر ۳۲ صفحه تعلق می‌گیرد.
توضیح ۳: نشریاتی می‌توانند از اعتبارات نشریات چاپی استفاده کنند که تاییدیه چاپ از کمیته ارزیابی داشته باشند.
توضیح ۴: تیراژ هر رتبه از نشریات علمی با توجه به تعداد دانشجویان آن گروه آموزشی تا سقف تعیین شده متغیر خواهد بود.

۱ - محتوا (۳۵):

هر یک از آثار و مقالات تولیدی نشریات در یکی از گروه‌های صنفی، فرهنگی، ادبی، اجتماعی، سیاسی، علمی، طنز و کاریکاتور جای گرفته و بر اساس موضوع مشخص شده، مورد بررسی قرار می‌گیرد. این بخش دارای ۳۵ امتیاز می‌باشد، که ۲۵ امتیاز مربوط به میانگین امتیاز مطالب تولیدی طبق شاخص‌های جدول زیر می‌باشد و ۱۰ امتیاز، به تعداد مقالات تولیدی (هر مقاله تولیدی دو امتیاز تا سقف ۵ مقاله، و مازاد هر مقاله یک امتیاز بصورت امتیاز تشویقی) اختصاص می‌یابد. (لازم به ذکر است تعداد مقالات غیر تولیدی در بخش تعداد محتوا در نظر گرفته می‌شود)

لازم به ذکر است مطالب اقتباسی و مطالبی که با عنوان و زمینه انتشار سنخیت نداشته باشند در ارزش‌گذاری نشریه تأثیری ندارد، از این رو تأکید و توصیه می‌گردد مدیر مسوولان محترم نشریات به ذکر منابع و چگونگی خلق آثار (ترجمه، تالیف) و نیز ذکر نام نویسنده، رشته و شماره دانشجویی در پایان اثر اقدام نمایند در غیر این صورت مطلب مذکور اقتباسی تلقی می‌گردد به طور کلی داوری مقالات بر اساس ملاک‌های زیر بررسی و امتیازدهی می‌شود.

محتوا (تولیدی بودن)		خیلی خوب (۲/۵)	خوب (۱/۵)	متوسط (۰/۷۵)	ضعیف (۰)
۱	تولیدی بودن				
۲	نوآوری و خلاقیت در پرداختن به موضوع				
۳	شجاعت در پرداختن به موضوع (در عین پابندی به اصول علمی، اخلاقی، اعتقادی و نظام جمهوری اسلامی و مبتنی بر واقعیت)				

۴	ساختار منسجم و جذاب			
۵	پرهیز از مغلط گویی و ابهام			
۶	ارتباط موضوع با مخاطب دانشجویی			
۷	به روز بودن			
۸	جامع نگری (انتقال اطلاعات از همه جوانب یک موضوع)			
۹	قدرت پیش بینی یا پیشنهاد در مطلب			
۱۰	رعایت اصول پژوهشی (صحت مطالب، تحقیقی بودن، منبع موثق و ...)			

۲- رعایت قواعد نگارشی (۱۰) :

آنچه امروزه در زبان و ادبیات فارسی مدنظر است، رسایی و روانی کلام است. مقالات نشریات بر اساس: فارسی نویسی، ساده نویسی و دوری جستن از کلمات و اصطلاحات بیگانه، املا صحیح کلمات و استفاده به جا از علامت‌های دستوری است؛ مورد بررسی قرار می‌گیرند. این بخش دارای ۱۰ امتیاز می‌باشد.

رعایت قواعد نگارشی				
ضعیف (۰)	متوسط (+ / ۷۵)	خوب (۱ / ۵)	خیلی خوب (۲)	
				۱ رسایی و روانی کلام
				۲ ساده نویسی
				۳ پرهیز از کلمات و اصطلاحات بیگانه
				۴ املا صحیح کلمات
				۵ استفاده به جا از نشانه‌های دستوری

۳- تنوع مطالب (۸)

آنچه در عرف عمومی از یک روزنامه می‌توان انتظار داشت عبارتست از چند برگ تاخورد که از لحاظ صورت و ظاهر شباهت کلی به هم دارند و در آن موضوعات مختلف در قالب سرمقاله، مقاله، شعر، داستان، خبر، گزارش، مصاحبه، عکس، طرح، جدول، کاریکاتور و ... در قالب سرویس‌های مختلف قید می‌گردد در مورد نشریات دانشگاهی متأسفانه این قالب شباهت کلی وجود ندارد گاهی اوقات نشریه دانشجویی شامل یک برگه‌ی پشت و رو و مشتمل بر یک مطلب می‌باشد که بر ذهن مدیر یا نگارنده، رسیده و روی کاغذ آمده است. اگر حتی این نوع را به عنوان یک سبک جدید تلقی نمایم لیکن ارزش گذاری بین سبک‌های مختلف مهم بوده ضمن اینکه باید دقت شود تنوع در مطالب منجر به پراکنده‌گویی بیهوده نشود.

توضیح ۱: امتیاز این بخش برای هر مطلب در هر نوع ۰/۵ تا سقف تعیین شده و در مجموع ۸ می‌باشد.

توضیح ۲: امتیاز بخش شعر و داستان برای نشریات علمی به بخش مقاله اضافه می‌شود.

نوع مطالب	مقاله	شعر و داستان	خبر، گزارش و مصاحبه	عکس و کاریکاتور
امتیاز	۳	۱	۲	۲

۴- اصول روزنامه‌نگاری (۱۸)

به یک موضوع به چند شکل می‌توان پرداخت، مقاله، طنز، کاریکاتور، مصاحبه، گزارش، خبر و ... با عنایت به اینکه کمیت به ویژه کیفیت مصاحبه، خبر و گزارش اهمیت فراوانی دارد لذا با استفاده از جداول زیر در این خصوص امتیازدهی می‌شود. این بخش دارای ۱۸ امتیاز می‌باشد.

الف - مصاحبه				
ضعیف (۰)	متوسط (۰/۲۵)	خوب (۰/۵)	خیلی خوب (۰/۷۵)	
				۱ انتخاب سوژه (با توجه به نیازها و اولویت‌های مخاطب و بداعت و تازگی آن)
				۲ آگاهی، توانایی و تسلط مصاحبه‌گر بر موضوع و ارائه پرسشها
				۳ تنظیم گفت‌وگو (استفاده از سبک مناسب)
				۴ استفاده از زبان و نثر مناسب
				۵ استفاده از پرسش‌های بدیع و پویا و چالش‌افکن
				۶ نگارش مقدمه یا اشاره جذاب و منطقی
				۷ ساختار منسجم و جذاب و تاثیرگذاری بر مخاطب
				۸ پایان بندی مصاحبه
				۹ ذکاوت مصاحبه‌گر در درک و تفسیر ارتباطات غیر کلامی
ب - گزارش				
ضعیف (۰)	متوسط (۰/۲۵)	خوب (۰/۵)	خیلی خوب (۰/۷۵)	
				۱ انتخاب سوژه
				۲ گفت‌وگو با اشخاص مناسب (مرتبط با سوژه)
				۳ تنوع منابع گفتگو و ارزش اطلاعات ارائه شده
				۴ انسجام و پیوستگی
				۵ نوآوری و خلاقیت در پردازش موضوع
				۶ تیتیر مناسب و چگونگی ورود به موضوع
				۷ انتخاب سبک مناسب برای تنظیم گزارش
				۸ پایان بندی مناسب
ج - خبر				
ضعیف (۰)	متوسط (۰/۲۵)	خوب (۰/۵)	خیلی خوب (۰/۷۵)	
				۱ توجه به ارزش‌های خبری (درب‌گیری، مجاورت و ...)
				۲ پاسخ به عناصر خبری (کی؟ کجا؟ چگونه)
				۳ ساده و شیوا نویسی
				۴ انتخاب سوژه
				۵ لید مناسب
				۶ توجه به تیتیر نویسی
				۷ توجه به منابع خبر موثق

۵ - صفحه آرای (۱۲) :

شیوه و سبک صفحه‌آرایی نشریه و ثبات آن، قیافه و شکل ظاهری آنرا می‌سازد که از اهمیت بسیار زیادی در جذب و حفظ مخاطبان نشریه دارد. عدم وجود ثبات و برنامه‌ریزی قبلی در صفحه‌آرایی سبب می‌گردد تا هر شماره و حتی هر صفحه نشریه از لحاظ ظاهری با شماره‌ها و صفحات دیگر نشریه تفاوت داشته باشد و علاوه بر آنکه باعث القاء حس درهم‌ریختگی و بی‌نظمی در ذهن مخاطبان می‌شود باعث می‌گردد هیچگاه قیافه و هویت ثابت که یکی از عوامل مهم ایجاد و تداوم ارتباط با مخاطبان می‌باشد شکل نگیرد و در نهایت نشریه نتواند ارتباط مناسبی با مخاطب برقرار نماید.

بررسی نشریات دانشجویی مختلف نشان می‌دهد که غالب این نشریات از اهمیت و ضرورت برنامه‌ریزی قبلی در انجام صفحه‌آرایی اطلاع چندانی ندارند، قلم‌های مختلفی که برای مطالب گوناگون نشریه به کار رفته است، ستون‌هایی با اندازه‌ها و طول‌های غیرعادی و مختلف و حتی تغییر مکرر قطع نشریه گواه آشکاری بر این موضوع است.

در صفحه‌آرایی یک نشریه مواردی مد نظر است که رعایت آنها الزامی می‌باشد و عدم رعایت آن موارد، باعث کاهش امتیاز خواهد شد و مواردی نیز هستند که نشریه در صورت رعایت آنها از امتیاز مثبت برخوردار خواهند بود. با توجه به سلیقه‌ای بودن این بخش تلاش کرده‌ایم تا ملاک‌های به طور نسبتاً کامل جمع‌آوری شود. این بخش دارای ۱۲ امتیاز می‌باشد.

ضعیف (۰)	متوسط (۰/۵)	خوب (۰/۷۵)	خیلی خوب (۱)	صفحه آرای
				۱ جلد(تناسب جلد با موضوع نشریه، لوگو، شماره، تاریخ انتشار، نوع نشریه و طرح و زیبایی)
				۲ لوگو
				۳ فهرست (مطابقت با صفحه، طرح و زیبایی)
				۴ شناسنامه(صاحب امتیاز، مدیرمسئول، زمینه انتشار، دست‌اندرکاران، شماره مجوز و ...)
				۵ آرایش یا چیدمان (لی اوت) صفحه (الگوی ثابت، هماهنگی سطرها، ثبات حاشیه، شماره، هویت صفحه و ...)
				۶ ظاهر متن
				۷ تیتیر
				۸ سوتیتیر
				۹ فضای خالی (استفاده از فضای خالی در صفحه آرای)
				۱۰ عکس و طرح (استفاده مناسب از عکس و طرح در صفحات متناسب با متن ونحوه استقرار آن در متن)
				۱۱ خلاقیت در صفحه آرای
				۱۲ خلق روش‌های نو و جدید در صفحه آرای

۶- سابقه نشریه (۴)

مزیت لحاظ کردن فاکتور فوق این است که چنانچه در سال‌های گذشته مدیر مسوولان یک نشریه به دلایل مختلف (از قبیل فارغ‌التحصیلی و ...) تغییر پیدا کرده لیکن تداوم فعالیت وجود داشته، نشریات قدیمی و با سابقه نسبت به نشریات نوپا ارزش‌گذاری شوند. امتیاز این بخش برای هر سال ۱ امتیاز تا سقف ۴ می‌باشد.

توضیح: این معیار برای نشریاتی لحاظ می‌شود که در هر سال تحصیلی حداقل ۲ شماره منتشر کرده باشند

۴ - انتشار منظم (۶):

ترتیب انتشار یک نشریه دانشگاهی بر اساس میل و علاقه مدیر مسوول در ابتدای اخذ مجوز و در فرم درخواست ذکر می‌شود و مدیر مسوول موظف به رعایت است، با این وجود هر نشریه برای حفظ مجوز صادره باید در هر سال حداقل یک شماره را با تیراژ متداول منتشر نماید لذا برای ارزش‌گذاری بین نشریات مختلف از جدول زیر استفاده می‌شود.

انتشار منظم							
روزنامه	هفته نامه	دو هفته نامه	ماهنامه	دو ماهنامه	فصلنامه	ترم‌نامه	گاهنامه
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۰

توجه: در صورتیکه نشریه‌ای دورانتشار ثبت شده در مجوز را رعایت نکند، بابت هر تاخیر در انتشار ۰/۵ نمره از امتیاز این بخش کسر خواهد شد. (امتیاز منفی نیز لحاظ می‌گردد)

۶ - تعداد افراد دست‌اندرکار (۷)

نشریات دانشگاهی به عنوان بستری برای جذب و مشارکت دانشجویان می‌باشد. محلی که در آن در قالب یک کار گروهی می‌توان از آزادی بیان و اندیشه استفاده نمود تجربه ثابت کرده در نشریاتی که کل کار نشریه روی یک یا دو فرد خاص متمرکز باشد دوام و بقایی ندارند و با رفتن این یک یا دو فرد غیرفعال می‌گردند. برای ارزش‌گذاری به این امر مهم و تشخیص مدیران مسوولی که جمع‌زیادتری را مدیریت می‌نمایند به شکل زیر عمل می‌گردد.

تعداد دست‌اندرکاران به طور متوسط			
تعداد	۱ - ۳ نفر	۴ - ۷ نفر	۸ به بالا
امتیاز	۲	۴	۶

توضیح: در صورتیکه یکی از اعضای دست‌اندرکار از **اعضای هیئت علمی** باشند **یک امتیاز** به امتیاز این بخش اضافه می‌گردد.

دکتر ابوالفضل غفاری
رئیس کمیته ارزیابی نشریات